

KČJ/BSTYQ: Stylistika | Přednášky

Středa 8.45 – 9.30 (P 23)

Mgr. Michal Kříž, Ph.D. | michal.kriz@upol.cz

Seznam tematických okruhů pro přednášky obsahuje pouze základní vymezení. Podrobnosti a systematizace jednotlivých tematických bloků, včetně jejich praktické aplikovatelnosti, budou součástí programu seminářů.

Úvodní přednáška: k základním pojmům jazykové stylistiky (terminologie: stylovost, spisovnost, příznakovost).

Čtyři perspektivní pohledy na stylistiku: co vše ovlivňuje to, jak mluvíme (stylotvorné faktory/ slohotvorní činitelé). Kodifikace vs jazykové normy (klasifikace postojů).

Stylistické aspekty výstavby textu: slohové postupy a jejich modifikace.

Gramatika textu 1: textová soudržnost: koherence a koheze; koreference a tematické posloupnosti.

Gramatika textu 2: členění textu a principy jeho výstavby (textové jednotky a jejich hranice, horizontální/vertikální členění textu); specifika textového členění u různých žánrů a slohových útvarů.

Spisovnost – nespisovnost: čeština jako národní jazyk a perspektiva jednotlivých útvarů a poloutvarů. Zvláštní postavení hovorové češtiny. Kritéria *adekvátnosti, srozumitelnosti a přesnosti*: jejich analýza a pohled na ně napříč tradičními funkčními oblastmi.

Funkční styly a jejich modely (norma, postupy a útvary) 1: funkční styl prostěsdělovací.

Funkční styly a jejich modely (norma, postupy a útvary) 2: funkční styl odborný a administrativní.

Funkční styly a jejich modely (norma, postupy a útvary) 3: funkční styl publicistický.

Funkční styly a jejich modely (norma, postupy a útvary) 4: funkční styl rétorický a umělecký.

Literatura

Základní:

Bečka, J. *Česká stylistika*. Praha: Academia 1992.

Čechová, M. *Komunikační a slohová výchova*. Praha: ISV 1998.

Čechová, M., Krčmová, M., Minářová, E. *Současná stylistika*. Praha: NLN 2008.

Hausenblas, K. „K základním pojmům jazykové stylistiky“. *Slovo a slovesnost* 16, 1955, s. 1–15.

Hoffmannová, Jana a kol.: *Stylistika mluvené a psané češtiny*, Praha: Academia 2016.

Pleskalová, Jana a kol.: *Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky*, Praha: Academia, 1997 (zvl. kap. „Stylistika“, s. 296–335 vč soupisu literatury).

Karlík, P., Rusínová, Z. (eds.): *Příruční mluvnice češtiny*, kap. Stylistika (699–780). Praha: Lidové noviny, 2008 (2012).

Štícha, F. a kol.: *Akademická gramatika spisovné češtiny*, kap. gramatika textu (887–938), Praha: Academia, 2013.

Doplňující:

Čechová, M.: *Vyučování slohu: úvod do teorie*. Praha: SPN 1985.

Čechová, M. a kol.: *Čeština – řeč a jazyk*. 2., přepracované vydání. Praha: ISV 2000.

Hausenblas, K.: *Výstavba jazykových projevů a styl*. Praha: UK 1971.

Havránek, B., Weingart, M.: *Spisovná čeština a jazyková kultura*. Praha: Melantrich 1932.

Hoffmannová, J.: *Stylistika a ...* Praha: Trizonia, 1996.

Hubáček, J., Jandová E., Svobodová, J.: *Čeština pro učitele*, Oprava: Vademecum Bohemiae, 2002 (3. vydání: kap. o stylistice).

Krobotová, M.: *Úvod do české stylistiky*. Olomouc: VUP 2001.

Krobotová, M.: *Cvičení z české stylistiky*. Olomouc: VUP 2005.

Nebeská, I.: *Jazyk, norma, spisovnost*. Praha: UK, 2003.

Nünning, A. (ed.) *Lexikon teorie literatury a kultury*. Brno: Host 2006.

Svozilová, N.: *Jak dnes píšeme/mluvíme a jak hřešíme proti dobré češtině*. Praha: H&H 2003.